

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu JUDr. Jaroslavem Vlašínem v právní věci žalobce: **O. M.**, zastoupeného JUDr. Milenou Novákovou, advokátkou se sídlem třída Míru 146, Český Krumlov, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2018, č. j. 35697/18/5200-10422-711138 a č. j. 35700/18/5200-10422-711138, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 10. 2019, č. j. 22 Af 35/2018 - 73,

takto:

Řízení se přerušuje.

Odůvodnění:

[1] Finanční úřad v Kopřivnici (dále jen „správce daně“), vydal dne 13. 4. 2011 rozhodnutí, č. j. 46472/11/376920806066 a dne 12. 4. 2011 rozhodnutí, č. j. 46604/11/376920806066, kterými byla žalobci doměřena za použití pomůcek daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roků 2005 a 2006. Žalovaný rozhodnutími uvedenými v záhlaví zamítl odvolání žalobce proti všem uvedeným rozhodnutím správce daně (jednalo se o nová rozhodnutí poté, co byla původní rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobce zrušena rozsudky Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 2. 2014, č. j. 22 Af 3/2012 - 43, a ze dne 24. 11. 2016, č. j. 22 Af 121/2014 - 59).

[2] Žalobce následně v záhlaví uvedená rozhodnutí žalovaného napadl žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). Kromě způsobu, jakým finanční orgány přistoupily k použití pomůcek, žalobce rovněž namítal, že napadená rozhodnutí neměla být vůbec vydána, neboť k jejich vydání došlo po uplynutí prekluzivní lhůty pro stanovení daně, k níž má soud přihlédnout i z úřední povinnosti. Objektivní desetiletá prekluzivní lhůta dle jeho názoru uplynula dne 31. 12. 2015, resp. dne 31. 12. 2016.

[3] Krajský soud shora specifikovaným rozsudkem (v pořadí již třetím) žalobu zamítl. K otázce prekluze uvedl, že při posouzení této otázky vycházel z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a to konkrétně z rozsudku ze dne 21. 3. 2018, č. j. 3 Afs 36/2017 - 85. K běhu objektivní desetileté prekluzivní lhůty Nejvyšší správní soud uvedl: „*V současnosti*

jsou stavěny od 6. 2. 2017, a to až do právní moci tohoto rozhodnutí. První z objektivních prekluzivních lhůt započala dne 31. 12. 2005, a běžně by tedy uplynula 31. 12. 2015. Avšak vzhledem ke skutečnosti, že byla lhůta do zahájení řízení o kasační stížnosti stavěna úhrnem na dobu více než 4 let, je nepochybné, že neuplynula, a tudíž neuplynuly ani desetileté prekluzivní lhůty započaté v letech 2006 a 2007“. Jelikož se citovaný závěr Nejvyššího správního soudu vztahoval k téže věci (kasační stížnost podával žalovaný proti výše zmíněnému rozsudku krajského soudu č. j. 22 Af 121/2014 - 59), krajský soud byl jeho názorem vázán.

[4] Proti rozsudku krajského soudu se žalobce (dále jen „stěžovatel“) bránil kasační stížností. V ní mimo jiné napadal způsob, jakým krajský soud posoudil otázku běhu prekluzivních lhůt. V jeho obsáhlé argumentaci posoudil možnost použití § 47 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, § 41 s. ř. s., a § 148 a § 264 odst. 4 daňového řádu. Zabýval se taktéž dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu vztahující se k běhu prekluzivních lhůt u daňových řízení zahájených za účinnosti zákona o správě daní a poplatků, jakož i judikaturou Ústavního soudu. Měl za to, že neobstojí jakýkoliv výklad zákona, který by prodloužil plynutí prekluzivní lhůty nad maximální hranici 10 let.

[5] Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. může předseda senátu řízení usnesením přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.

[6] Nejvyšší správní soud zjistil (načež upozornil rovněž stěžovatel), že devátý senát Nejvyššího správního soudu (dále budou v textu uvedeny pouze senáty bez označení Nejvyššího správního soudu) předložil usnesením ze dne 24. 3. 2022, č. j. 9 Afs 95/2021 - 40, rozšířenému senátu tohoto soudu k posouzení, zda „desetiletá objektivní prekluzivní lhůta pro stanovení daně, která započala běžet za účinnosti zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, staví dle § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu soudního řízení, které bylo zahájeno až za účinnosti zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, nebo zda se v souladu s § 264 odst. 4 daňového řádu má na její běh plně užít jeho § 148 odst. 5, který stavení dané lhůty vylučuje.“ Devátý senát dospěl k právnímu názoru, že desetiletá objektivní prekluzivní lhůta pro stanovení daně, která započala běžet za účinnosti zákona o správě daní a poplatků, se dle § 41 s. ř. s., nestaví z důvodu soudního řízení, které bylo zahájeno až za účinnosti daňového řádu, jelikož se v souladu s § 264 odst. 4 daňového řádu na její běh plně užije jeho § 148 odst. 5. Jelikož se závěr devátého senátu odlišuje od závěru vyplývajícího z dřívější judikatury, postoupil věc rozšířenému senátu.

[7] Mezi dřívější judikaturu, s jejímž právním názorem devátý senát nesouhlasí, se řadí především výše zmíněný rozsudek třetího senátu č. j. 3 Afs 36/2017 - 85, který při posouzení běhu prekluzivní lhůty dospěl k závěru: „Objektivní prekluzivní lhůtu upravuje § 148 odst. 5 daňového řádu. Toto ustanovení lze vzhledem k jeho hmotněprávní povaze aplikovat pouze na prekluzivní lhůty, které započaly běžet za účinnosti daňového řádu, tj. od 1. 1. 2011. Objektivní prekluzivní lhůtu, která započala běžet před 1. 1. 2011 tak, jako v projednávané věci, je pak nutno posuzovat podle dosavadních právních předpisů, tzn. včetně § 41 s. ř. s., jehož působnost ve věcech daní zanikla až s účinností daňového řádu. Proto je třeba vycházet z předpokladu, že i v projednávané věci je běh prekluzivní lhůty po dobu soudních řízení stavěn.“ Třetí senát pro určení rozhodné úpravy stavení této lhůty považoval

pokračování

za podstatný počátek samotné prekluzivní lhůty a nikoliv okamžik, kdy bylo zahájeno soudní řízení. Na třetí senát následně navázal druhý senát rozsudkem ze dne 28. 8. 2019, č. j. 2 Afs 138/2018 - 48, čtvrtý senát rozsudkem ze dne 9. 8. 2021, č. j. 4 Afs 30/2021 - 21, první senát rozsudkem ze dne 3. 2. 2022, č. j. 1 Afs 21/2020 - 32, a devátý senát rozsudkem ze dne 24. 2. 2022, č. j. 9 Afs 261/2019 - 47. Devátý (předkládající) senát se naopak v návaznosti na předložení věci rozšířenému senátu přiklonil k názoru, který vyslovil ve svém dřívějším rozsudku ze dne 31. 5. 2012, č. j. 9 Afs 72/2011 - 218. Z tohoto rozsudku vyplývá, že pro stavení dané lhůty je podstatné, zda bylo řízení před soudy zahájeno před účinností daňového řádu, jelikož pouze v takovém případě se uplatní pravidlo zakotvené v § 41 s. ř. s. o stavení lhůty.

[8] Ačkoliv Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 Afs 36/2017 - 85, jenž se konkrétně týkal nyní projednávané věci, dospěl k závěru, že desetiletá prekluzivní lhůta doposud neuplynula, považuje v současné době za vhodné vyčkat na rozhodnutí rozšířeného senátu, které pro něj bude následně závazné (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56) a které bude podstatné pro výklad dotčených ustanovení o běhu prekluzivní lhůty. Zodpovězení této otázky bude mít zároveň význam pro rozhodnutí ve věci samé, neboť odpověď na otázku, zda uplynula objektivní desetiletá prekluzivní lhůta pro stanovení daně, je důležitá pro určení zákonnosti rozhodnutí daňových orgánů. Nejvyšší správní soud proto řízení o této kasační stížnosti podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. přerušil.

[9] Po dobu přerušování řízení se nekonají jednání a stává se běh procesních zákonných lhůt určených soudním řádem správním (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

[10] V řízení se bude pokračovat, jakmile překážka pro jeho přerušování odpadne, tzn. v návaznosti na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci vedené pod sp. zn. 9 Afs 95/2021, popřípadě nastane-li jiná skutečnost rozhodná pro pokračování v řízení ve věci samé (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. května 2022

JUDr. Jaroslav
Vlašín
předseda senátu